

KONOT OT

ME VÖNA=VOLAPÜK

E VOLAPÜK NUTIMIK.

Konot: 3.

Rud. Schmidt:

Kläns neita.

In Finän vöno feilel yunik älifom. Do äbinos vob plönik lanedön gluni neflukik, egelo äbinom ye gälodik. In län at kiöp netam binom smalik, mens lifoms soaliko ko oks it e ko nat. Ven feilel yunik ämofom xolis oka bivedo e ätöbom oki ko mekön plaudaslitis dibik, äbinom yofik, ven laud äkanitom ovü kap oma; täno äjinom, das äkanitos in om it. Pag in kel älifom, püzümom de fots legletik e nepekulivöl, kels binoms in dil gletikün läna, e dö kels esagon, das tevon in ats äs su glun mela. Du hitüp blefik is lut labom klüli nekösömik, e äkanon kliliko logön lakis gletik, kels äseistoms in fag. Ven nu vendel äkomom, e te veal ätegom lunidi dela, nendas ädepubom löliko, täno äsenom gälodi anik, keli vob töpik no ikanom xilön. Pianiko ven vendel äfegolom, gälod at päcenom e ävedom levip selednik äl nepesevikos. Ätevom ini fots, kiöp äjinom, das jadamags äbinoms bevü stams, e ven änilom omis, ädepuboms. In lulit selednik, äjinom, das äbinos zesüdik, das neit äninom klänis, e ävipom vemo sevön atis.

Sotimo in län äkömom Mana-leplekel sembal ; so magügel panemoms finänapüko. Ko magügel at vöno äpükom, e äsagom ome vipi oka. »Ba okanob befulön vipi ola«, magügel äsagom. »Ab meditolös veläto ; ibo no olujafos ole gälodi.« Feilel yunik ye ävipom, das vip päbefulom. »Benö,« magügel äsagom, »is binom bodil, lesävolös ati kudiko. In neit büfü zenodahitüp reg snekas e tlups gletik oma olasamoms nilü sim fota e odlinom se gef golüdik miligi jigolada sülük. If okanol luimön bodili in milig at e poso fidön ati, täno vip olik pobefulom ; ab denu sagob ole, das opönitol atosi !«

Te dels nemödik äbinoms büfü zenodahitüp ; alina feilel yunik älogom, das neit äbeginom, levip oma äglofom ; lesagis magügela no ämebom.

Fino neit penömodöl äjenom, e äspidom al sim fota. Su meidaglu plenik älogom in fag smabeli, kiöp nek büo ibinom. Ästopom kautiko. Süpito lit spagöl ästelom ovü smabel, e se flans valik älilom tonis selednik. Linü om sneks äbinoms, kels äniloms smabeli. Nevilöfiko äsukom snekis e suno

KLÄNS NEITA.

Fa hiel Rud. Schmidt.

In Suomiyän vöno feilan yunik älifom. Do äbinos vob töbik ad befeilön länedi nefluköfik, ai äbinom ye fredik. In län ut, kö pöpam binon smalik, mens lifons soaliko ko oks it e ko nat. Ven feilan yunik ämofom hobubis oka foi ed ätöbom oki me mek plaudagrufas dibik, äbinom yöbik, ven laud äkaniton sus kap oma; täno äjinos, das kanit ätonon in om it.

Vilag in kel älifom püzüon me fots gianagretik e no pibelödöls, kels älabülons dili gretikün läna, e dö kels esagoy, das tevoy in uts, äsä su lestab mela. Dü hitüp brefik is lut labon lämpi nekösömik, ed äkanoy kleiliko logön lakis gretik, kels äseatons fago. Ven nu soar äkomon, e te voal ätegon lunidi dela, nendas änepubon löliko, täno äsenälom fred i anik, keli vob töbik no ikanon moükön. Pianiko ven soar äpaseton, fred at äcenon ed ävedon ledesir nekomunik lü nesevädikos.

Ätevom ini fots, kö äjinos, das jadamageds äbinons-la bevü stams, e ven änilikom lü ons, änepubons-la. Pö lulit bisarik äjinos, das äbinos nonelaböfik, das neit äninädon klänis, ed ävipom vemo sevön atis.

Semikna ini län äkömom Mana-leplekan seimik; so magivans panemoms Suomiyänapüko. Ko magivan at semanaedo äspikom, ed äsagom ome vipi oka.

„Ba okanob duinön vipi ola“, magivan äsagom. „Ab meditolös legudiko; ibä atos no oblinädon ole fred i.“

Feilan yunik ye ävipom, das vip pöjenöfukonös. „Benö!“ magivan äsagom, „ekö! bodil, kipedolös ati kudo! Ün neit bü zehitüp reg snekas e trups gretik oma okobikons nilü siem fota, ed odrinom se gef goldik miligi jikapara sülük. If okanol luimükön bodili me milig at e poso fidön ati, täno vip olik poduinon; ab dönu sagob ole, das olepidol atosi!“

Te dels nemödik äretons jü zehitüp; alna kü feilan yunik älogom, das neit äprimon, ledesir oma ävemikumon; no äreafom ad memön lesagis magivana.

Fino neit pemäniotöl äkömon, ed äspidom lü siem fota. Su glun plenik bäläta älogom fago lubeli, kö nek büo ibinom. Ästopom prüdiko. Süpo lit spagöl älundilon love lubel, e valaflano älilom tonis nekomunik. Zü om sneks äbinons, kels änilikons lü lubel. Nen vilöf vemik äsökom snekis e

älogom, das smabel äbinom kum legletik de sneks. Kum äglofom, ven änilom, e nu älogom, das valiiks äbinoms linü snek gletik, kel älabom kopi so bigik äs nädabim gletikün e äflekoms okis zi om, e mils logas nidik älogedoms omi otüpo. Snekakop legletik ätenom oki, e in lut feilel älogom kapi oma, kel äpolom kloni golüdik, de kel lit äsegolom. Süpito älogom, das snek gletik äjonon linegi lonedik e ledik, e demü atos pajekom vemo. Täno älogom bifü ok gefi golüdik, pefulöl ko milig. Spidiko äluimom bodili ko milig e äfidom oti. Nu äjinom, das tons ut, kelis büo älilom, päföstenüdoms tumna. Äfugom äs spidiko äs mögiko, e äjinom, das ägonom spidikumo ka evelo. Läto ädisom.

Ven ädagalom, äbinos del klülik. Nu älogom, das äbinom fagik de top, kiöp älogom snekis, e äbinom lemäno saunik. Äbinos milig jigolada, kel istenüdom omi ; nu ävaladom, das e ämanifomöv logis oma.

Sosus sol äbeginom disön, ägolom nesufädiko ini fot, e ven lulit neita ikömom, äbinom in top, kel löliko päzümom de bims ko stams vietik, kels älunidoms in munalit. Zenodo glun ädisom e äbinom lulakik. Aneito no äbinos äs egelo. Zilek lenomik pipladom de mabastons nidik, ünü [inü] kel älogom vatapleni leklülik e lestilik. Lölikos äfomos äs banagefi legletik. Äsävom oki po bujad sembal al valadön kelosi äjenosöv. Zeneito älogom bevü stams fömis klilik e fogik, kels äfumoms se flans valik. Äbinoms jimans lejönik e lelöfliik. Äbinofs peveadöl in veals klilik, kela köl vietik äcenom in lunid yulibik e glünik, kels änidoms ko klül gletik. Ven ärivofs zileki maba, äjedofs su sim klotis leitik okas, e älogom, das kops vietik ädepuboms in vat, e äpuboms lesuno denu. So ädunofs in tim anik ; ab fino äjinos, das banam päfinom. Kum lölik nu älasamokom in zilek e ädanüdom ko mufs flekik e nenomik, ab ye lejönik, linü mabazilek. Hel lonedik älagom flitöl ovü ofs, ye leno ävienos, e no älilon toni sembal. Ovü bimatipüns vesüvedo nog äbinoms liens glutik ; ab lunid ledik in lut ya änotom, kiöp sol in lefüd äsustanomöv denu. Bevü tuigs otüpo mun älitom. Lad yunela äflapom, e kapaflan omik änokom ; ävipom, das älabom logis tum al kanön otüpo logön fömis lejönik. Äbinos sens kalodälik e selednik, kels no älevipoms juiti midälik, ab te ävipoms logön. Fino dag klänafulik äbeginom depubön, e fog ävedom solüdikum e vietikum ; nog äkanom logön nekleiliko in fog at fömis lejönik ; ab ven solastal balid äpubom, fog ävedom stem nedudlanik.

suno älogom, das lubel äbinon kum gianagretik snekas. Kum äglofon, ven änilikom, e nu älogom, das valiiks ätopons zü snek gretik, kel älabon koapi so bigiki, äs konüdabim gretikün, ed äflekons okis zü on, e milats logas nidik älogedons otüpo oni. Snekakoap gianagretik ätenükon oki, ed in lut feilan älogom kapi onik, kel äpolon kroni goldik, de kel lit äsestralon. Süpo älogom, das snek äjonon linegi lunik e rediki, e dub atos äjekom vemo. Täno älogom fo ok gefi goldik me milig ifulöli. Spidiko äluimükom bodili me milig ed äfidom oti.

Nu äjinos, das tons ut, kelis büo ililom, pänämükons tumna. Äfugom mögiküno spidiko, ed äjinom rönön spidikumo, ka föro. Mu fino ädofalom.

Ven ägalikom, äbinos del klilik. Nu äküpom, das ätopom fagiko de utöp, kö ilogom snekis, e zuo ästadom sauniko. Milig jikapara äbinon ebo ut, kel inämükon omi; nu äspetom, das id övedükonös logis oma vali logölis.

Sosus sol äprimom ad modonikön, ägolom nesufädiko ini fot, e ven lulit neita ikömon, äbinom in top, kel löliko päzün me bims ko stams vietik, kels älunidons pö munasviet. Zänodo glun äsaron ed äbinon marädik. Aneito no äbinos, äs ai büo. Sirk lesolidik pimeikon binü maboinastons nidik, ninü kel älogom vatasürfati leklilik e lestilika. Lölikos pimekon fomü banatüb gianagretik. Äklänedom oki po bimül seimik ad stebedön utosi, kelos öjenonöv.

Zeneito älogom bevü stams magedis klilik e fogikis, kels ävebons valaflano. Äbinofs voms lejönik e löfidiks. Pivealofs me veals klilik, kelas köl vietik äcenon ad lunid blövik e grünik, kels änidons ko klil vemik. Ven irivofs sirki maboinik, äjedofs pö siem klotis leitik okas, ed älogom, vio koaps vietik änepubons in vat, ed äpubons mu suno dönu. So ädunofs dü tim anik; ab fino banam äjionon finön. Menamödot lölik nu äkobikon in sirk ed ädanüdon ko mufs blegülovik e nennomiks, too lejöniks, zänodü sirk maboinik. Herem lunik älagon fänädölo love ofs, ye leno ävienos, e no äliloy toni seimik. Love bimakrons vesüdio nog äzugons liens glutik; ab lunid redik in lut ya äjonon, kiöpö in lofüd sol ösülöpikon dönu. Bevü tuigs leigüpo mun äsvieton. Lad hiyunana äpebon, ed änoiidülos pö tämep omik; ävipom, das älabomös logis tum ad kanön otüpo logön magedis lejönik valik. Ats äbinons senäls koldälik e plödakösömiks, kels no äledesirons juiti sänsüelik, ab te ävilons küpedön.

Fino dag klänöfik äprimom ad nepubön, e fog ävedon densitikum e vietikum; nog äkanom logön nekleiliko in fog at magedis lejönik; ab ven solastral balid äpubon, fog ävedon stem nedudränovik.

Yunel äsustanom se sävöp oka e ägolom da yeb. No igolom lonedo, büfo lulakavat äfulom jukis oma. Nu äkanom no logön mabazileki.

Ägolom al dom e äjedokom feniko su bed okik. Te äbinos slipil, keli äjuitom ; ab ye äsenom gälodi selednik, bi äsevom bosì, kelosi mens votik no äsevoms. Ven ädagalom, gälod ävedom klilikum e äfulom omi lefulniko, ab nu älevipom nesufädiko, das neit äkômomöv. Sosus neit änilom, ägolom al fotasim e älogom fômis otik äs äneito. Leigo äjenos in neit kilid, e gälod omik äglofom.

In neit folid äkômom denu al fotasim, ovü kel mun älitom, e fog ätovokom in lut. Äbinos top lejönik, ab no älogedom atosì. Ävaladom, das jimans lelöflük äpubofsöv, ab — in neit at no älogom ofis. Glumiko ägolom al dom denu ; ab in neits suköl i no älogom jimanis, e ävedom devik. Nu ädugolom i topis votik in fot al tuvön denu jimanis lejönik, kels egelo äbinofs in meb omik ; ab neläbiko äbinos vanlik. Ätuvom nosi, kel fälo äpälos blesenis e tikis. Älogedom pledi jadas bevü stams e bujads ko lindif lefulnik. Tonis mödik ut, kels egelo binoms in fot e kels kôsomo jekoms meni, äkanom distinön se balvotik, e no äjekoms omi.

Otüpo in pag hitüpazäl yelsik äzitom, e netam disipik älasamokom pötü zäl at. I feilel yunik äbinom plisenik äs in yels büfik. Nevelo iplafom menis, e ko jiyunels paga ipükom leviliko, do ilöfom neki ofas. Ab atna no äjenos äs büo. Äbinos äsif ikômom se län votik e no äbinom in pag ut, in kel pimotom e ilifom. Füm nenatik otik, keli siens omik igetoms tefü dins in nat, i äsukom omi, du äbinom bevü mens. Äbinos mals so mödik de nejön, mebs so mödik dö dols e töbs lifa, kels nu balidna ädlanokoms in lan omik, e dub atos gälod koköma ävedom nekoven e dol. Äsenom migi de zun e de glöt demü nek votik älogedom dinis ko klil delik at. Ävedos ome nemögik blinön lonedikumo in pag, e denu ägolom in soal fota ; ab fot äbinom gagik e nelifik äs büo, äsagom ome nosi.

Sotimo äkômom al om tik ut, das nu, ven ko logs ilogom kelosi te büo äblesenom, vob omik äsötom vedön ome nefikulikum e lesunikum. Nu änolom kliliko atosì, kel büo nekliliko iflunom omi. Äbinos zesüdik, das ägivosöv gepüki se siäm omik, ven ävobom vemo ! Alina, ven äblüfom atosì, vob äbinom ome deno tom, e venud dela nu äbinom ome kof. Lan lölik oma päpedom fa mebs glumik.

Hiyunan älöädöm de lüköp oka ed ägolom da yeb. No igolom lunüpo, büä maravat äfulükon jukis oma. No plu äkanom logön sirki maboinik.

Ägolom domio ed äleadom feniko falön oki sui bed okik. Äbinos te slipil, keli äjuitom; too äsenälom fredì nekomunik, bi äsevom bosì, kelosi mens votik no äsevons. Ven ägalikom, fred ävedon kleilikum ed äfulükon ninälo omi lelölöfiko, ab nu äledesiom nesufädiko, das öneitosös.

Sosus neit änilikon, ägolom lü fotasiem ed älogom magedis ot, äsä äneito. Leigo äjenos ün neit kilid, e fred omik ävemikumom.

Ün neit folid äkômom dönu lü fotasiem, sus kel mun äsvieton, ed äfogos in lut. At äbinon top pänabajönik, ab no älelogom atosì. Äspetom, das voms löfidik öpubofsöv, ab ün neit at no älogom ofis. Glumiko ägegolom domio; ab ün neits sököl i no älogom vomis, ed ädäsperom. Nu ädugolom i topis votik in fot ad tuvön dönu vomis lejönik, jikels ai äsüikofs pö mem omik; ab neläbiko atos äbinon vanik. Ätuvom nosi, kel fädo äprodonöv büosenis e tikis. Älelogom mufäti jadas bevü stams e bimüls ko lindif lelölöfik. Tonis mödik ut, kels ai binons in fot e kels kôsomo jeikons meni, äkanom distükön de ods, e no äjeikons omi.

Ettimo in vilag hitüpazäl alyelik äjenon, e pöp spearik äkobikon pötü zäl at. Feilan yunik id äkomom pö atos, äsä ün yels büik. Neai iplafom komü mens, e ko jiyunans vilaga ispikom levilöfo, do ilelöfom neki ofas. Ab atna no äjenos, soäsä büo. So äbinos, äsif igekômom-la se län votik e no äbinom-la in vilag ut, in kel pimotom ed ilifom. Füm susnatik ut, keli siens omik igetons tefü dins in nat, äbleibon läbinön pö om, du äbinom bevü mens. Äbinons mals so mödiks nejöna, mebs so mödiks dö toms e töbs lifa, kels süpiko balidnaedo ädranons ini lan omik, das kodü atos fred kolköma ävedon bos nekovenik e dolik. Äsenälom migoti binü zun e glöt, dubä nek votik äsumodon dinis ön mod ot: äsvo pö delalit klilik. Ävedos nemögik pro om ad blibön lunüpikumom in vilag, e dönu ämogolom, äbesteifölo soali fota; ab fot äbinom gagik e nenlifik, äs büo; änotodon ome nosi.

Semikna tikod ut äsüikon pö om, das nü me logs lönik ilogom utosi, kelosi büo te ibüosenom, vob omik äsötön vedön pö om nefikulikum e lasumovikum. Nu äsueomom kleiliko utosi, kelos büo nekleiliko iflunon omi. Äbinosöv nevitovik, das ladäl omik ägevonöv geädi trodik, ven ävobom vemo! Alnaedo, kü äblufom atosì, vob too äblinädön ome toms, e plitül dela nu älünjon lü om kofik. Lan lölik oma päteifülön fa mebs glumidik.

Vöno gödelo in fot äkolkömom magügel. At äbinom tävik e älabom staf in nam : äbinom tävöl al top votik. Yunel äkonfidamom ome glifi oka.

»Vip ola pebefulom,« magügel äsagom, »lesag obik elepükom oki. Nu sevol kläni pesävikün neita finänik. Elogol kolkömi jisonas de Mets-hallia e de Muru-eide, vatajigod e talajigod. Nulofs in fot dub banam e dub danüd fedi oksik, e su atos deslopom kod fluköfa in län.«

»Li-okömofs denu? Kiüp ologob ofis denu?« äsäkom yunel ko cigs flamöl.

»Kokömofs in hitüpaneits kil *a yeltum*,« magügel äsagom. »Äsagob ole, das äbinos selednikos e pesävikos, keli evelo älogol. — Ab denuami töbo ologol.«

Yunel älogedom omi foätiko [foetiko], e äsagom: »Äbinos badugik, bi no äsagol obe atosi!«

»Meditolös, va klödol, das vöds oba ilaboms sukadi!« magügel ägepükom e ämogolom.

Yunel ämekom mufi äs al funön omi ; ab lefeniko ädisom nebü bim. Is äseistom zenodü lüxamlöf dela ; äbinom glumik e glifik e älejekom dub tik at: sötön lifön. Fino pätuvom in stad malädik fa lödels paga, e äpolon omi al dom omik. Äsaunom —, ab bi egelo ätikom e ädlimom dö klän, keli ilogom, e bi vanliko ävipom xilön timi, no ädulos lonedo, büfo tim äbeginom xilön omi. Äbeginom vedön döfik, e pos yels nemödik ädeilom.

Bevüno änonon, kelosi ilogom, e valiks äniludoms, das gudikünos ijenos plo om.

Tradutod fa ‚Wilh. Hansen‘ se buk: „Konedes e konils fa lautels dänik“ (= „Konedes e konotüls fa lautans Danänik“), ‚Köbenhavn‘, 1888. Pads: 27–35.

Seimna gödo in fot äkolkömom magivani. Atan äbinom tävöl ed älabom stafi in nam: ätävom lü top votik. Hiyunan konfido änotükom ome glifi oka.

„Vip ola pejenöfukon“, magivan äsagom, „lesag obik eklülädon verätön. Nu sevol kläni peklänädöl neita Suomiyänik. Elogol kolkömi dautas elas ‚Mets-hallia‘ e ‚Muru-eide‘: vatajigod e tailajigod. Nulükofs in fot dub banam e dub danüd fedi oksik, e de atos sekidon fluköf in län.“

„Okömofs-li dönu? Kiüpo ologob-li ofis dönu?“ hiyunan äsäkom ko cügs flamädik.

„Kobikofs dü hitüpaneits kil *a tumyel*“, magivan äsagom. „Ga äsagob ole, das din at übinon milagikün e klänädikün valikosa, keli föro ölogol. Ab dönuami töbo ologol-la.“

Yunan älogedom omi sovadiko ed äsagom: „Atos äbinon badöfik, bi no änunedol obi!“

„Meditolös! va kredol-la, das vöds oba elabonsöv seki!“ magivan ägespikom, ed ämogolom.

Yunan ädunom mufi, äsvo ad deidön omi; ab lefeniko ädoseidom oki len bim. Is äseatom bevü bundanöf dela; äbinom glumik ä glifik, ed ädremälom demü tik dö el *sötön lifön*. Fino pätuvom ön stad malädik fa lödans vilaga, ed äpoley omi lü dom omik. Äsaunikom, ab bi ai ätikom ed ädrimom dö klänöfot, keli ilogom, e bi vaniko ävipom ad moükön timi, no ädulos lunüpo, büä tim iprimon ad moükön omi it. Äprimom ad vedön malädülik, e pos yels nemödik ädeadom.

Vüo äreafoy ad sevön dö utos, kelosi ilogom, e valikans äniludons, das ijenölos äbinon gudikünos pro om.

F I N .

Votükam fa hiel Ralph Midgley tradutoda vönik. Ko koräkots fa hiel Daniil Morozov.

Büikumo pepübon: 1. ‚Immensee‘ / ‚Bienalak‘ (vödems leigätik kil: Deutänapükik, in foms tel Vokapüka).

2. ‚Pesevan elsik sembal‘ / ‚Sevädan vönädik‘ (se ‚Camera Obscura‘ fa ‚Hildebrand‘).